

naravnost škodljiva. Ker pa žaba-žabica brez nič ne more živeti, poišče si najprvo kake c. k. kotlice, kjer se voda ne posuši tako lahko, in od koder je domače žabe, ako bi se jim presitna zdela, ne morejo pregnati. Tam pa se vsede na najvišji kamen in zažene svoj zabavljivi glas po okolici. A ta glas ni njen, vsaj ni bil nekdanj njen, ampak slišala ga je v veliki luži, kjer rogovilijo druge žabe, po narodnosti ne, pač pa po duhu in okusu njej enake. Ta luža imenuje se „Neue freie Presse“ in naši žabi-žabici se pesmi, ki se v njej prepevajo, prav prijetno razlegajo po ušesih, zlasti kar so se pomnožile za neko novo nemško pesem, ki se „konfessionslozerca“, pa tudi „purgermajstrov zakon“ imenuje.

Naša žaba-žabica bi kaj rada priporočila to pesem domačim žabam, a tim tako petje ni po volji, ker niso jim grla ustvarjena za-nj. Žaba-žabica ima sicer veliko napuha in domišljije o sami sebi, a prav malo malo prave pameti in vednosti; dokaz temu je to, da je nekatere večere hčnim žabicam domačim regljala mnogo o „svobodi in napredku“, a prav nič ni prišlo iz njenih možganov, marveč vse je bilo le tuja pesem, katero si je prestrojila naša žaba-žabica po tujih glasovih, ali kratko rečeno, predstavila jo je le v domači jezik in s tem nekoliko zbegala mlade žabice, katerim so pa pametne matere domá že zopet vravnale narobe zasukane glavice.

Pa naša žaba-žabica s tem vspehom ni zadovoljna. Napuh, domišljija in prevzetnost ženeta jo dalje, njen krik se mora dalje razlegati, kakor le po bregovih okoli njene c. k. kotlice, kajti naša žaba-žabica vé, da danes tisti pride najprej do gotovega c. k. ali družega kruha prav po ceni, ki najglasneje kriči. Lep izgled ima na nekaterih žabah iz nasprotne luže, ki so postale kar čez noč — ne vé se prav, kako in zakaj — nadzornice učnih zavodov; to je pa prijetna in napuhnjena žgačkajoča hrana, po kateri se tudi naši žabi-žabici sline cedé. Treba je le obrniti pozornost višega nadzorstva na se in — morda se žabi-žabici podeli tudi kaka podnadzorska kotlina, v kateri se dá prav prijetno skakljati; tudi zadobi po taki kotli glas večo veljavo, naj bo že regljanje kaj ali nič vredno.

Naša žaba-žabica premišljuje noč in dan, kako bi obrnila pozornost višega nadzorstva na se, a ne pride jej nič tehtnega na misel. Tudi pri žabah namreč je ta prikazen, da če v glavi ni dosti, tudi iz nje ne more veliko priti. Žaba-žabica premišljuje. Neki žabici njene vrste je pomagalo v nadzorsko kotlico to, da je vzela žabico, ki je bila prej pri veljavni žabi kuharica, za družico; žaba-žabica se ozira krog sebe, a nikjer ni videti enake žabe, ki bi se dala vzeti za družico. V tem jej pride na misel, da je sraka nekdanj se nališpala s pavovimi peresi. Vesela skoči naša žaba-žabica s kamna, kjer je premišljevala, vsede se v kotlico in jame brskati in iskati kake pesmi, katere bi se naučila in jo zapela kot svojo lastno ter po tem petju obrnila pozornost na-se. Kar išče, najde, in sicer pesem, ki se je pela v luži „N. fr. Presse“. Gre, jo prestavi v svoj jezik, premeni nekoliko imen in jej pridá še nekaj drugje pisanih škandalk ter jo pošlje v časnik žab-žabic, kjer se pojó že skoro izključljivo pesmi, katere se razlegajo ob bregovih luže „N. fr. Presse“. Žabji list sprejme to pesem, ker se tudi njegovim po „N. fr. Presse“ oblatenim žabam lepo na uho prilega, in druga žaba, ki posreduje zvezo med kotlo žab-žabic in lužo „N. fr. Presse“, brž telegrafira tej luži, da se v kotli mladih žabic ravno ista pesem konfesijslozerca s kantato „purgermajstrovega zakona“ za žabe poje, kakor v glavni luži.

Na to so se po vseh nasprotnih lužah žabe veselja prekucevale, naša žaba-žabica pa, ki je podpisala svojo

le predstavljeno pesem, se nadja, da bo zdaj kmalu v c. k. nadzorski kotlici.

Sicer pa je ta žaba-žabica čisto nenevarna, ne grize, ker nima zob, in skače le za drobtinico kviško, ki jo jej molí c. kr. roka. Želimo jej, da jo doseže v skoku, potem bo vtihnila in domača kotla bo imela ena po kruhu zijajoča usta manj.

Nešuklje, profesor žabjeslovja.

Slovansko slovstvo.

* „ГЛАС НАРОДА“, tednik za narodne stvari, poduk in zabavo, ki v Novem Sadu že izbaja četrto leto, se letos z lepimi slikami lišpa. Prvi list kaže nam v ličnem lesorezu „san (sanje) kraljevića Marka“, drugi pa obraz sv. Save.

* „Pučki Prijatelj“, podučen in zabaven časnik, ki se je iz Varaždina preselil v Zagreb, se tudi letos kinči s slikami; v prvem listu prinesel je podobo bana Mazuranića, v drugem prof. Franceljna, v tretjem pa mili obraz škofa Strosmajera in notranjstvo stolne cerkve Zagrebske.

* Dve jako zanimivi zgodovinski nemški knjigi je izdal dr. J. B. Weiss, profesor povestnice na Graškem vseučilišču. V prvi govori o povesti Carigradski in Beneški od postanka tujih držav do l. 1034, v drugi pa o Jugoslovanih, posebao o Hrvatih, Srbih in Bolgarib, ki so imeli tadaj samostalne narodne države, memo Slovencev, katerim železni ogrljaji nemške prevlasti žalibog narodnega gibanja niso dopuščali. „Primorac“, ki iz te „Weissove“ knjige je odlomek o Hrvatih posnel, toplo hvali „pravičnega poznavatelja jugoslovanskih zgodovinskih razmer“ in pravi, da kot „pošten Nемец pošteno sodi.“

* Vertec — časopis s podobami za slovensko mladost, vredovan in na svitlo dajan od Ivana Tomšiča v Ljubljani, nastopil je letos že 4. tečaj. — Dva lista letošnja ležita pred nami, ki kažeta, kako marljivo si vrednik prizadeva izbirati tvarino, šolski mladini primerno v stvari in besedi. Podučni in kratkočasni sestavki se vrstijo tako lepo, da ni čuda, da mladi čitatelji in čitateljice komaj čakajo prvega dne vsacega meseca, da pride nov listek na svitlo. V zadnjem listu se začinja tudi mladini prav lahko razumljiva razlaga nove méterske mere. Zastavice in računске naloge so pa še poseben kapitel, po katerem mladina željno sega in si svoj um bistri. Naj bi tedaj vsi slovenski stariši svojim otrokom privoščili „Vertec“ in učitelji slovenske mladine pospeševali razširjenje vse hvale vrednega lista. — Ker smo ravnokar o priljubljenih zastavicah (uganjkah) govorili, naj častitemu vredništvu tudi mi zastavimo eno uganjko: „zakaj neki piše „Vertec“: „nij, nijste, nijsmo“, ne pa „nijč“? in kje na Slovenskem se sliši turški „baš“?

Mnogovrstne novice.

* Armade velikih Evropejskih vlad ob času vojske. Nemčija ima z vojnimi rezervami vred 710.370 mož z 2083 topovi; — Rusija s Kavkazko armado in Donskimi kozaki 650.520 mož z 1538 topovi; — Francoska 533.550 mož z 2160 topovi; — Avstrija 452.450 mož z 1690 topovi; — Italija 295.900 mož z 912 topovi; — Angležka 71.800 mož z 240 topovi. — Po takem ima Nemčija najmočnejšo armado, ker sicer jako močna Rusija je zelo obširna in ker nima še železnic povesod, ne more armade svoje lahko združiti na enem mestu. Al ker so na Francoskem že leta 1872 vpeljali splošno dolžnost vojaštva in ker raz-

glas Ruskega cara od 14. dne t. m. za prihodnje leto tudi na Russkem oklicuje splošno dolžnost vojaštva, se boste potem Francoska in Ruska armada zdatno pomnožili. Gotovo pa je to, da ne bode dolgo, ko Rusija bode prva vojna moč na svetu.

* *Največ pšenice dobivajo Angleži iz severne Amerike in Rusije.* Zadnjih 15 let so je vpeljali iz Amerike 143 milijonov angleških centov, tedaj 27 odstotkov vsega, kolikor pšenice Angleži potrebujejo; iz Ruskega pa so je vpeljali 126 milijonov centov, tedaj 24 odstotkov.

* *O tistih 500.000 gold., ki so se lani podarili ustavovernim duhovnom,* pišejo vladni časniki (tedaj se more verjeti), da je podpore prosilo 5967 duhovnov, od katerih jih je 4809 dobilo 489.122 gold. Kompetentov je bilo lani precej več memo predlanskega: v doljni Avstriji 382, v Tržaški škofiji 395, na Českem (večidel nemškem) 816, na Moravskem 355, v Tirolih 279; v drugih škofijah je bilo kompetentov lani blizo toliko kolikor predlanskem. Vladno poročilo pravi samo, da se je lani mnogim takim podpora dela, ki je predlanskim zavoljo „inkorektnega zadržanja“ niso dobili, lani pa so se „poboljšali.“ — Po takem je ta polmilijonček vendar le premija za ustavovernost. Ker oficijozni časniki sami to trdijo, mora že res biti.

* *Kobilice.* Nedavno se je prikazala velika truma kobilic okoli Brescie, ravno tako kakor lansko leto, ko so Sardinijo napadle in vse pokončale. Ljudje delajo, kar morejo, da bi to šibo odpravili, ker žuga jim nevarnost, da kar nič ne pridelajo.

Naši dopisi.

V Gorici 8. febr. — „Neue fr. Presse“ je prinesla v listu od 6. dne t. m. zanimiv dopis iz Trsta o zadevah tukajšnjega in Isterskega deželnega šolskega svetovallstva. Popred kritikuje dopisnik šolsko-nadzorstveno postavu za grofijo Goriško, češ, da določuje, da mora deželni nadzornik biti eden dveh šolnikov, katera v deželnem svetu šolstvo zastopata. To se zdi dopisniku čudno, ker meni, da ni mogoče ali vsaj ne lahko, dobiti moža, kateri bi bil kos nalogi, nadzorovati vse predmete in vse šole na Goriškem, slovenske, italijanske in nemške (srednje); vendar pa sam pritrjuje, da se je od začetka posrečilo najti tacega moža (gosp. Klodič a?). Vlada je hotela lani — pravi dalje dopisnik — popraviti nadzorstveno postavu; al deželni zbor ni sprejel vladnega predloga. Namestnik Primorski pa si je znal vkljub temu pomagati; pridobil je za se ministra Stremajer-a in oba skup sta dosegla cesarsko resolucijo, katera jima je zdaj škit proti deželnima zboroma (oziroma odboroma) Isterskemu in Goriškemu. Dognana je tedaj, cesar je namestnik Tržaški želel: administracija in nadzorstvo je združeno v Trstu za vse Primorsko. Ta „fait accompli“ v roci sta mislila naš namestnik in minister za uk stopiti pred deželna zastopa v Gorici in Istri, pričakovaje, da zbora stisneta rame in porečeta: „kar je — je“. Prišlo je pa drugače. Deželna zastopa zdaj še krepkejšo postopata proti vladnim naredbam. Prvi korak je Coronini-eva interpelacija v državnem zboru, katero je podpisal tudi Herbst. Minister ni še odgovoril tej interpelaciji; pač pa v odseku za pretresanje proračuna vsled neke debate zarad stroškov za Primorsko šolsko nadzorstvo je Stremajer rekel, da „deželna šolska sveta v Istriji in Gorici imata ostati taka, kakor sta po deželnih postavah.“ To pa ravno je tisto, v čemur se deželna zastopa in vlada ne vjemajo: tolmačenje postav. In na to meri tudi interpelacija Coronini-eva. — Dalje slišimo, da se na Go-

riškem vsa šolska mašina ustavi, če se ne doseže porazumek med dotičniki. Okrajni in krajni šolski sveti nočejo imeti nič več opraviti s prenarejeno višo šolsko oblastjo v Trstu in žugajo, da bodo začeli „strikati“. Faktično je od 1. februarja t. l. sedež nadzorstvene oblasti in administracije v Trstu. Radovedni smo, kako se bodo reči razpletale ali zapletale. — Druzega novega pri nas ni, razen, da imamo neke velikaše tukaj, Kranjskega deželnega predsednika grofa Auerperga (v Pevmi), in pa Rothschilda v Böckmann-ovi vili. — Pust je — vkljub „krachu“ — jako živ, — v čitalnici že celó. — V mestu in po deželi je bil že dvakrat velik lov — a ne na zajce, kajti okoli sv. Valentina treba je zajce v miru pustiti, ampak na — postopače in vsakošne neznane in nevarne ljudi. Prvikrat so jih polovili 50 (v mestu in okolici; — v eni sami vasi en dan 7); včeraj je bil drugi lov. Da, da, lepi časi hvalisane ère, ki jo liberalci zovejo „volkswirtschaftlichen Aufschwung.“

Iz Kranja 6. febr. (*Vodnikov praznik*), katerega čitalnica naša vsako leto slovesno obhaja, je tudi letos privabil mnogo občinstva v okusno okinčane čitalnične prostore, v katerih smo 2. dan t. m. slavili spomin nemrlega buditelja našega. Slavnostni govor, katerega je zložil sedanjí predsednik čitalnice dr. Mencinger, govorila je v občno pohvalo gospodičina Rudolfova. Temu sledilo je petje, dramatičnin prizor „na Koprivniku“ in pa ples, katerega povzdignilo je prelepo številno krasnih naših gospá in gospodičin in ki je trajal do 5. ure zjutraj. Tudi postrežba v restavraciji, katero je to pot iz prijaznosti prevzela gospá Šifrerjeva, bila je izvrstna. Občna zadovoljnost je tedaj kraljevala v zbranem društvu, kar se je vsem navzočim na obrazih bralo. — Med tem pa, ko smo narodnjaki praznovali rojstni dan moža,

Ki od ledine naše domačije

Je vezal prvi venec pozije“,

obhajali so predvečer v Dolenčevi gostilni s „koncertom“ preropenje pred nekaj leti tu zamrle nemške „kazine“, ki se je s pomočjo naših veteranjakov zopet oživela. Ne zavidamo sicer nikomur zabavati se po svoje, vendar ne uganemo zastavice, zakaj so nekateri čitalničarje in celó čitalnični odborniki ob enem tudi kazinci? Nekdaj so Kranjci to imenovali „šviga švaga čez dva praga.“ — Konečno naj povemo še to, da je zdaj nedeljska šolska maša v roženkranski cerkvi brez pridige in to za to, da bi gimnazijska mladež kužnih koz, ki pa v našem mesticu niso epidemične, ne našla!! —

Iz Vipave 8. sveč. — Slovesna veselica, katero je naša čitalnica 2. dne t. m. Valentinu Vodniku na spomin napravila, izvršila se je vkljub neprijetnim razmeram tukajšnjega družinskega življenja v občno zadovoljnost in na čast našim vrlim domorodcem in domorodkinjam. Stálno načelo čitalnice naše, gojiti pošteno veselo življenje, razodelo se je sijajno ravno pri tej veselici, s katero pa je tudi pokazala, da s svojimi lastnimi močmi brez navpihnjene tuje pomoči more doseči svoj blagi namen. Zato pa je tudi čitalničin odbor hvaležen vsem podpornikom in podpornicam naše domače stvari, med katerimi se še posebno odlikuje gospá Karolina Majerjeva, ki ne le v pomoči pri igráh, temuč tudi v vsaki drugi zadevi djansko kaže preblago domoljubno srce svoje. — Zlaj pa povejmo, kako se je vršila naša „beseda“. Vrli naši domači fantje so nam pod vodstvom gosp. Ráčiča peli tako lepo, da bi bili v eno mer radi poslušali njihove „Kranjske fante“. Gospá Roza Smuč-eva in gospodičina Matilda Peganova ste s krasnim dvogovorom iz „Maria Stuart“, po Schillerju od Fr. Cegnarja poslovenjenim, vzbudili